

BẢN THUYẾT MINH
NỘI DUNG DỰ THẢO THÔNG TƯ HƯỚNG DẪN VỀ QUẢN LÝ NGOẠI HỐI ĐỔI
VỚI HOẠT ĐỘNG ĐẦU TƯ RA NƯỚC NGOÀI

(Thay thế Thông tư 12/2016/TT-NHNN ngày 29/6/2016 hướng dẫn về quản lý ngoại hối đối với hoạt động đầu tư ra nước ngoài)

I. SỰ CẦN THIẾT BAN HÀNH

1. Cơ sở pháp lý

a. Luật Đầu tư 2025 có hiệu lực thi hành từ ngày 01/3/2026, trong đó có quy định nội dung mới về việc nhà đầu tư thực hiện thủ tục đăng ký giao dịch ngoại hối theo quy định của pháp luật về quản lý ngoại hối mà không phải thực hiện thủ tục cấp Giấy chứng nhận đăng ký đầu tư ra nước ngoài (GCNĐKĐTRNN) trong các trường hợp sau đây: (i) Dự án đầu tư ra nước ngoài có mức vốn đầu tư ra nước ngoài nhỏ hơn mức quy định của Chính phủ và không thuộc ngành, nghề đầu tư ra nước ngoài có điều kiện theo quy định tại khoản 1 Điều 41 của Luật này; (ii) Dự án đầu tư ra nước ngoài gắn với quốc phòng, an ninh triển khai theo thỏa thuận giữa Chính phủ Việt Nam và Chính phủ các nước; (iii) Dự án đầu tư ra nước ngoài của các tập đoàn, tổng công ty nhà nước và tổ chức kinh tế khác theo quy định của Chính phủ (Khoản 3, Điều 42). Đây là những nội dung thay đổi lớn so với Luật Đầu tư 2020, theo đó Luật cho phép áp dụng cơ chế không cấp GCNĐKĐTRNN đối với một số trường hợp mà chỉ yêu cầu nhà đầu tư thực hiện thủ tục đăng ký giao dịch ngoại hối nhằm đơn giản hóa thủ tục hành chính.

b. Trên cơ sở quy định của Luật Đầu tư 2025, hiện nay, Bộ Tài chính đang đầu mối xây dựng, trình Chính phủ ban hành Nghị định quy định về đầu tư ra nước ngoài (thay thế Nghị định 31/2021/NĐ-CP quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Đầu tư 2020). Dự thảo Nghị định có một số nội dung thay đổi so với Nghị định 31/2021/NĐ-CP liên quan đến chức năng, nhiệm vụ của NHNN như sau:

(i) Quy định về các trường hợp dự án không phải thực hiện thủ tục cấp GCNĐKĐTRNN mà nhà đầu tư chỉ cần thực hiện thủ tục đăng ký giao dịch ngoại hối với NHNN (Điều 18), bao gồm:

- Dự án có mức vốn đầu tư ra nước ngoài nhỏ hơn 07 tỷ đồng và không thuộc ngành, nghề đầu tư ra nước ngoài có điều kiện theo quy định tại khoản 1 Điều 41 Luật đầu tư (khoản 1 Điều 18);

- Dự án đầu tư ra nước ngoài gắn với quốc phòng, an ninh triển khai theo thỏa thuận giữa Chính phủ Việt Nam và Chính phủ các nước (khoản 2 Điều 18);

- Dự án đầu tư ra nước ngoài của các tập đoàn, tổng công ty nhà nước thuộc danh mục các tập đoàn, tổng công ty nhà nước quy định tại Phụ lục I của Nghị định số 366/2025/NĐ-CP ngày 31 tháng 12 năm 2025 của Chính phủ về quản lý và đầu tư vốn nhà nước tại doanh nghiệp (khoản 3 Điều 18);

- Dự án đầu tư ra nước ngoài không thuộc diện báo cáo Thủ tướng Chính phủ xem xét, chấp thuận theo quy định tại khoản 2 Điều 18 Nghị định này của các tổ chức kinh tế khác theo quy định tại điểm c, khoản 3 Điều 42 Luật đầu tư đáp ứng một số điều kiện cụ thể (*khoản 4 Điều 18*).

Dự thảo Nghị định giao NHNN hướng dẫn chi tiết thủ tục đăng ký giao dịch ngoại hối đối với các dự án thuộc đối tượng này (*Khoản 8 Điều 18*).

(ii) Bổ sung quy định về việc nhà đầu tư Việt Nam được dùng cổ phần, phần vốn góp, lợi nhuận của tổ chức kinh tế ở nước ngoài hoặc dự án đầu tư của nhà đầu tư đó tại Việt Nam để thanh toán hoặc hoán đổi cho việc mua cổ phần, phần vốn góp của dự án đầu tư của tổ chức kinh tế ở nước ngoài (*khoản 4, Điều 6*).

(iii) Bổ sung quy trình cấp, điều chỉnh GCNĐTĐTRNN trực tuyến toàn trình để cải cách thủ tục hành chính, tạo điều kiện thuận lợi cho nhà đầu tư, trong đó có quy định về việc nhà đầu tư đăng ký tài khoản trên Hệ thống thông tin quốc gia về đầu tư để được cấp mã số dự án đầu tư (*Điều 26, Điều 27*). Đồng thời, bổ sung quy định đối với các dự án không thuộc diện cấp GCNĐTĐTRNN, nhà đầu tư kê khai thông tin về dự án đầu tư trên Hệ thống thông tin quốc gia về đầu tư để được cấp mã số khai hồ sơ tự động trước khi thực hiện thủ tục đăng ký giao dịch ngoại hối theo quy định của pháp luật về quản lý ngoại hối (*Khoản 5 Điều 18*).

c. Ngoài ra, Dự thảo Nghị định có quy định giao NHNN hướng dẫn các nội dung như: chuyển tiền ra nước ngoài để thực hiện hoạt động đầu tư, mở tài khoản vốn đầu tư ra nước ngoài, thủ tục đăng ký giao dịch ngoại hối đối với các dự án không phải thực hiện thủ tục cấp GCNĐKĐTRNN..... (*Điều 18, 31, 32, khoản 2 Điều 39*).

2. Cơ sở thực tiễn

Với những thay đổi mới tại Luật Đầu tư 2025 và chức năng, nhiệm vụ của NHNN đang được quy định dự kiến tại Dự thảo Nghị định thay thế Nghị định số 31/2021/NĐ-CP, hoạt động quản lý ngoại hối đối với lĩnh vực đầu tư ra nước ngoài phát sinh nhiều nội dung thay đổi với mức độ phức tạp hơn, trách nhiệm quản lý của NHNN lớn hơn với phạm vi quản lý rộng hơn so với chức năng, nhiệm vụ của NHNN tại Nghị định 31/2021/NĐ-CP, như quy định giao NHNN thực hiện thủ tục đăng ký giao dịch ngoại hối đối với các dự án không phải thực hiện thủ tục cấp GCNĐKĐTRNN (dự án có vốn ĐTRNN dưới 07 tỷ, dự án gắn với quốc phòng, an ninh, dự án của các tập đoàn, tổng công ty nhà nước...). Do đó, quy định về quản lý ngoại hối cần chỉnh sửa để phù hợp với quy định mới tại Luật Đầu tư 2025 và Dự thảo Nghị định hướng dẫn.

Trong thực tiễn, mặc dù thời gian qua NHNN không ghi nhận khó khăn, vướng mắc nhiều trong quá trình thực hiện việc chuyển tiền ra nước ngoài và chuyển tiền về Việt Nam liên quan đến hoạt động đầu tư ra nước ngoài, tuy nhiên, từ thời điểm Thông tư 12/2016/TT-NHNN (Thông tư 12) có hiệu lực đến nay, điều kiện thực tiễn kinh tế - xã hội cũng đã có nhiều thay đổi như lĩnh vực đầu tư đa dạng hơn, bổ sung thêm nhiều hình thức đầu tư mới, quốc gia tiếp nhận đầu tư mở rộng hơn, sự biến động của dòng vốn ngoại tệ vào – ra khỏi lãnh thổ ngày càng

phức tạp hơn.... Do đó, cần bổ sung quy định quản lý ngoại hối để hướng dẫn chi tiết về hồ sơ, trình tự, thủ tục đăng ký giao dịch ngoại hối liên quan đến hoạt động đầu tư ra nước ngoài.

Xuất phát từ tình hình trên, NHNN cần xây dựng Thông tư hướng dẫn về quản lý ngoại hối đối với hoạt động đầu tư ra nước ngoài, thay thế Thông tư 12/2016/TT-NHNN để tạo khuôn khổ pháp lý đồng bộ trong quản lý hoạt động đầu tư ra nước ngoài ngoài và quản lý ngoại hối.

II. CƠ SỞ PHÁP LÝ

- Luật Ngân hàng Nhà nước Việt Nam ngày 16 tháng 6 năm 2010;
- Luật các tổ chức tín dụng ngày 18 tháng 01 năm 2024;
- Luật Đầu tư ngày 11 tháng 12 năm 2025;
- Pháp lệnh Ngoại hối số 28/2005/PL-UBTVQH11 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội ngày 13/12/2005 và Pháp lệnh số 06/2013/PL-UBTVQH13 ngày 18/3/2013 sửa đổi, bổ sung một số Điều của Pháp lệnh Ngoại hối;
- Nghị định số của Chính phủ quy định về đầu tư ra nước ngoài;
- Nghị định số 26/2025/NĐ-CP của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Ngân hàng Nhà nước Việt Nam.

III. NỘI DUNG DỰ THẢO THÔNG TƯ

1. Dự thảo Thông tư bao gồm 09 Chương, 37 Điều với các nội dung chính sau:

- *Chương I: Quy định chung (Điều 1-6)* gồm: phạm vi điều chỉnh, đối tượng áp dụng, giải thích từ ngữ, đồng tiền sử dụng để ĐTRNN và thẩm quyền xác nhận đăng ký giao dịch ngoại hối lần đầu, đăng ký thay đổi giao dịch ngoại hối liên quan đến hoạt động đầu tư ra nước ngoài. Trong đó, Điều 6 quy định về thẩm quyền xác nhận đăng ký giao dịch ngoại hối: (i) NHNN xác nhận đăng ký giao dịch ngoại hối đối với dự án quy định tại khoản 2, 3 và 4 Điều 18 dự thảo Nghị định; (ii) NHNN chỉ nhánh khu vực xác nhận đăng ký giao dịch ngoại hối đối với dự án thuộc diện phải thực hiện thủ tục cấp, điều chỉnh GCNĐKĐTRNN và với dự án quy định tại khoản 1 Điều 18 dự thảo Nghị định.

- *Chương II: Quy định về quản lý ngoại hối đối với chuyển tiền ra nước ngoài trước đầu tư (Điều 7 – 9).* Nội dung mới của dự thảo Thông tư cho phép chuyển tiền trước đầu tư thông qua tài khoản thanh toán bằng ngoại tệ hoặc bằng đồng Việt Nam (đối với dự án đầu tư sang quốc gia, vùng lãnh thổ có ký kết thỏa thuận, hiệp định song phương, đa phương quy định về việc cho phép sử dụng đồng Việt Nam trong các giao dịch thanh toán, chuyển tiền); (ii) Không giới hạn 01 tài khoản ngoại tệ trước đầu tư mở tại 01 TCTD như khoản 1 Điều 16 Thông tư 12, quy định này phù hợp với Pháp lệnh ngoại hối (đã sửa đổi, bổ sung) và phù hợp nhu cầu của NĐT được linh hoạt sử dụng tài khoản tương ứng với loại đồng tiền khác nhau.

- *Chương III: Quy định về việc mở và sử dụng tài khoản vốn đầu tư (Điều 10 - 12).* Nội dung mới tại Dự thảo Thông tư cho phép mỗi NĐT được mở tài khoản vốn

đầu tư tương ứng nhiều loại ngoại tệ tại 01 ngân hàng được phép cho mỗi dự án ĐTRNN để phù hợp với nhu cầu chuyển vốn của nhà đầu tư và để thuận tiện cho ngân hàng mở tài khoản quản lý và theo dõi dòng tiền chuyển ra nước ngoài.

- *Chương IV: Quy định về hồ sơ, trình tự, thủ tục đăng ký giao dịch ngoại hối lần đầu, đăng ký thay đổi giao dịch ngoại hối liên quan đến hoạt động đầu tư ra nước ngoài (Điều 13 – 23).* Nội dung mới tại dự thảo Thông tư quy định: (i) bổ sung các nguyên tắc thực hiện đăng ký giao dịch ngoại hối lần đầu, quy định cụ thể các trường hợp đăng ký thay đổi giao dịch ngoại hối để thuận tiện cho nhà đầu tư thực hiện; (ii) bổ sung chi tiết các thành phần hồ sơ đăng ký giao dịch ngoại hối lần đầu, đăng ký thay đổi giao dịch ngoại hối đối với dự án thuộc diện cấp GCNĐKĐTRNN và dự án không thuộc diện cấp GCNĐKĐTRNN; (iii) bổ sung quy định hướng dẫn chi tiết cách thức thực hiện TTHC và trả kết quả TTHC.

- *Chương V: Quy định về việc chuyển lợi nhuận, thu nhập hợp pháp và chuyển vốn đầu tư ở nước ngoài về Việt Nam (Điều 24 – 25).* Dự thảo bổ sung quy định sử dụng lợi nhuận ở nước ngoài đối với dự án đầu tư ra nước ngoài không thuộc diện cấp GCNĐKĐTRNN và sử dụng lợi nhuận được chia từ tổ chức kinh tế ở nước ngoài để hoán đổi nghĩa vụ phát sinh tại nước ngoài với đối tác có hoạt động tại Việt Nam để phù hợp với quy định tại Điều 34 Nghị định hướng dẫn Luật Đầu tư.

- *Chương VI: Quy định về trách nhiệm của ngân hàng được phép và nhà đầu tư (Điều 26 – 27).* Dự thảo bổ sung: (i) Trách nhiệm của ngân hàng được phép trong việc xây dựng, ban hành và chịu trách nhiệm về nội dung của quy định nội bộ về quy trình nghiệp vụ về việc chuyển tiền liên quan đến hoạt động đầu tư ra nước ngoài; trong đó có quy định về minh bạch dòng tiền khi thực hiện chuyển tiền, bao gồm việc yêu cầu nhà đầu tư ghi rõ: số tiền, ghi rõ mục đích chuyển tiền trước đầu tư; số tiền, hình thức đầu tư, mã số dự án đầu tư hoặc mã số khai hồ sơ tự động được cấp trên Hệ thống thông tin quốc gia về đầu tư tại mỗi lệnh chuyển tiền; (ii) Trách nhiệm của nhà đầu tư, trong đó yêu cầu tại mỗi lệnh chuyển, cần ghi rõ nội dung như yêu cầu của ngân hàng được phép về minh bạch dòng tiền; và chịu sự giám sát, kiểm tra của Ngân hàng Nhà nước và Ngân hàng Nhà nước chi nhánh khu vực về việc chấp hành các quy định pháp luật hiện hành về quản lý ngoại hối.

- *Chương VII: quy định về trách nhiệm của NHNN chi nhánh khu vực, Cục QLNH và các đơn vị liên quan thuộc NHNN (Điều 28 – 30).*

- *Chương VIII: quy định về chế độ báo cáo của ngân hàng được phép, nhà đầu tư, NHNN chi nhánh khu vực và trong trường hợp đột xuất (Điều 31 – 34).*

- *Chương IX: quy định về điều khoản thi hành (Điều 35 – 37).*
